

Sygn. akt VU 89/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku R. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z udziałem B. M.

o prawo do niezrealizowanego świadczenia

na skutek odwołania R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 21 grudnia 2017 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 89/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 grudnia 2017 roku, znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawcy R. K. prawa do niezrealizowanego świadczenia z uwagi na brak aktu zgonu ze stwierdzoną datą śmierci.

W odwołaniu z dnia 22 stycznia 2018 roku R. K. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do niezrealizowanego świadczenia z tytułu renty rodzinnej pobieranej przez J. K. (1).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. ZUS wskazał, że w akcie zgonu wskazano jedynie datę znalezienia zwłok, a nie datę zgonu. Dlatego nie ma możliwości ustalenia okresu, za który niezrealizowane świadczenie powinno być wypłacone.

Postanowieniem z dnia 24 września 2018 roku Sąd dopuścił do udziału w sprawie siostrę wnioskodawcy B. M., która przyłączyła się do stanowiska R. K..

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

J. K. (1), urodzona w dniu (...), była od dnia 1 lutego 2009 roku uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym w dniu (...) roku mężu J. K. (2).

(dowód: wniosek o rentę rodzinną, k. 47, odpis skrócony aktu małżeństwa, k. 55, odpis skrócony aktu zgonu J. K. (2), k. 57, decyzja z dnia 3 marca 2009 roku, k. 77 akt ZUS)

W dniu 19 grudnia 2017 roku R. K., syn J. K. (1) wniósł o wypłatę niezrealizowanego świadczenia przysługującego zmarłej matce z tytułu renty rodzinnej za miesiąc grudzień 2017 roku. Do wniosku załączono odpis skrócony aktu zgonu, w którym jako datę znalezienia zwłok J. K. (1) wskazano dzień 10 grudnia 2017 roku, a jako miejsce znalezienia zwłok - B.. W odpisie skróconym aktu zgonu nie podano daty, godziny i miejsca zgonu zmarłej matki wnioskodawcy.

(dowód: wniosek o wypłatę niezrealizowanego świadczenia, odpis skrócony aktu zgonu J. K. (1), k. bez nr w aktach ZUS)

Wnioskodawca nie wszczął postępowania poprzez złożenie wniosku o uzupełnienie aktu zgonu matki, J. K. (1) co do określenia daty zgonu.

(dowód: oświadczenie wnioskodawcy, nagranie od minuty 5:13 do minuty 7:08, protokół z rozprawy z dnia 24 września 2018 roku, k. bez nr w aktach sprawy)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwwołanie podlega oddaleniu.

Przedmiotem sporu pomiędzy stronami było, czy R. K. ma prawo do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej matce J. K. (1) za miesiąc grudzień 2017 roku. W zaskarżonej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej matce i w tym zakresie powołał się na treść art. 136 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wskazując że skarżący nie spełnia warunków do przyznania prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia, ponieważ przedłożony przez niego akt zgonu ze wskazaną wyłącznie datą odnalezienia zwłok nie potwierdza daty śmierci osoby zmarłej, lecz jedynie fakt zgonu i datę odnalezienia zwłok. W ocenie organu rentowego, urzędowe potwierdzenie daty śmierci jest niezbędne dla ustalenia okresu, za który świadczenie może być wypłacone i warunkuje tę wypłatę. Mając na uwadze powyższe okoliczności, Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że brak jest podstaw prawnych do wypłaty na rzecz R. K. niezrealizowanego świadczenia.

W tym miejscu wskazać należy, że stosownie do art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.) wynika, że w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenie określone ustawą, świadczenie należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi osoba ta prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku – małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej, lub na którym utrzymaniu pozostawała ta osoba. Ustęp 2 tego artykułu stanowi, że osoby wymienione w ust. 1 mają prawo do udziału w dalszym prowadzeniu postępowania o świadczenia, nieukończzonego wskutek śmierci osoby, która o te świadczenia wystąpiła. Natomiast ust. 3 stanowi, iż roszczenia o wypłatę świadczeń, o których mowa w ust. 1, wygasają po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenia przysługiwały, chyba że przed upływem tego okresu zgłoszony zostanie wniosek o dalsze prowadzenie postępowania.

Podstawę materialnoprawną podjętych w niniejszej sprawie rozstrzygnięć stanowią przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 2064 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania zaskarżonej decyzji. Zgodnie z art. 37 ust. 1 powołanej ustawy akt stanu cywilnego, który nie zawiera wszystkich wymaganych danych, uzupełnia kierownik urzędu stanu cywilnego, który go sporządził, na podstawie innych aktów stanu cywilnego, akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego prowadzonych dla tego aktu i innych dokumentów mających wpływ na stan cywilny. Uzupełnienia aktu stanu cywilnego dokonuje się z urzędu, na wniosek osoby, której ten akt dotyczy, lub jej przedstawiciela ustawowego, na wniosek osoby mającej w tym interes prawny lub prokuratora, w formie czynności materialno-technicznej (art. 37 ust. 3). Kierownik urzędu stanu cywilnego, dokonując uzupełnienia, wydaje wnioskodawcy odpis zupełny uzupełnionego aktu stanu cywilnego (art. 37 ust. 8).

Stosownie zaś do treści art. 38 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego uzupełnienia aktu zgonu dokonuje sąd w postępowaniu nieprocesowym, na wniosek osoby zainteresowanej lub prokuratora, jeżeli akt zgonu nie zawiera daty lub godziny zgonu, a dane te nie wynikają z akt zbiorowych rejestracji stanu

cywilnego stanowiących podstawę sporządzenia aktu zgonu. Odmowa dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego następuje w formie decyzji administracyjnej (art. 2 ust. 6 ww. ustawy). Reasumując, na podstawie art. 38 powierzono sądom powszechnym uzupełnienie aktu zgonu, jeżeli akt ten nie zawiera daty lub godziny zgonu i jeżeli dane te nie wynikają z akt zbiorowych, stanowiących podstawę sporządzenia aktu zgonu. Uzupełnienia aktu zgonu o datę lub godzinę zgonu dokonuje sąd rejonowy w postępowaniu nieprocesowym. Orzeczenia sądu w postępowaniu nieprocesowym zapadają w formie postanowień, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Od postanowień sądu I instancji orzekających, co do istoty sprawy przysługuje apelacja.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, że zgodnie z art. 476 § 2 k.p.c., sprawą z zakresu ubezpieczeń społecznych jest sprawa, w której wniesiono odwołanie od decyzji organu rentowego. Zakres kognicji sądu i przedmiot rozpoznania sądowego wyznacza zatem treść decyzji organu rentowego. Decyzja zapada po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, a w późniejszym postępowaniu, wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, zgodnie z systemem orzekania w sprawach z tego zakresu, sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji. W sprawie, w której wniesiono odwołanie od decyzji organu rentowego, przedmiot sporu nie może więc wykraczać poza treść tej decyzji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2009 r., sygn. akt III UK 44/09, postanowienie z dnia 13 października 2009 r., sygn. akt II UK 234/08).

Transponując powyższe na grunt przedmiotowej sprawy uznać należy, że prawidłowo organ rentowy odmówił skarżącemu prawa do niezrealizowanego świadczenia. W niniejszym postępowaniu okolicznością bezsporną było bowiem to, że wnioskodawca nie wystąpił z wnioskiem o uzupełnienie aktu zgonu poprzez wpisanie jego daty i godziny. Powyższe potwierdził sam wnioskodawca na rozprawie w dniu 24 września 2018 roku. W konsekwencji trafna była argumentacja organu rentowego, że brak danych na temat czasu zgonu ubezpieczonej uniemożliwia przyznanie niezrealizowanego świadczenia za sporny okres. Nie można bowiem identyfikować daty znalezienia zwłok z faktyczną datą zgonu. W tym przypadku zaistniała konieczność uzupełnienia aktu zgonu o datę zgonu, a dokument mógł zostać zmieniony tylko w sądowym postępowaniu nieprocesowym. Jednakże skarżący R. K. nie przedsięwziął żadnych czynności w tym zakresie. Sąd Ubezpieczeń Społecznych nie jest zaś uprawniony do badania prawidłowości aktu stanu cywilnego. Powyższe może być dokonane, jak już wyżej podniesiono jedynie w toku postępowania nieprocesowego. Również organ rentowy nie jest kompetentny do ustalania tejże okoliczności i w konsekwencji przyznania wnioskowanego prawa jedynie w oparciu o datę znalezienia zwłok matki wnioskodawcy.

Mając powyższe na uwadze prawidłowość zaskarżonej decyzji, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie jako bezpodstawne.